

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Başkanlığı

24063
G/C-39

11.04.2014

Sayı : 99858683/ 2014.5679.28097
Konu : Yazılı Soru Önergesi cevabı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 31.07.2013 tarih ve 43452547-120.00-134454 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Celal DİNÇER tarafından verilen “Hastaların takibi amacıyla uygulamaya konulan sistemlere ilişkin” 7/28063 Esas No’lu yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Arz ederim.

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Sağlık Bakanı

Ek: Yazılı Soru Önergesi Cevabı (3 sayfa)

İstanbul Milletvekili Sayın Celal DİNÇER tarafından verilen “Hastaların takibi amacıyla uygulamaya konulan sistemlere ilişkin” 7/28063 Esas No’lu yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR

Sağlık sektöründe hastaların izlenmesi amacını taşıdığı iddiasıyla Bakanlığınızca uygulamaya konan sistemler maalesef Hükümetin hayat tarzına müdahalesinin bir parçası olmuş ve her an bir facia ortaya çıkarma riskini de beraber getirmiştir. Son olarak İstanbul ilinde özel bir tıp merkezine giden genç kızın T.C kimlik numarası ile bir hamile kadının kimlik numarasının karıştırılması sonucu GEBLİZ sistemine hamile kaydı girilince aile hekimi babayı aramış ve bir aile faciasının daha eşliğinden dönülmüştür. Gerçeğin ortaya çıkması sonucu genç kız tarafından Bakanlık aleyhine tazminat davası açılmıştır. Bu bağlamda;

- 1-Sistem üzerinde takip edilen hasta ile ilgili bilgiler neden hasta dışındaki kişilere aktarılmaktadır? Genç kız gerçekten hamile olsaydı ve aile hekiminin uygun olmayan şekilde bildirimini sonucu genç kız zarar görseydi sorumlusu kim olacaktı?
- 2-Bu konularda hassasiyeti bilinen toplumumuzda, olayın aile üzerinde yarattığı travmanın sorumluları hakkında işlem yapılmış mıdır?
- 3-Bu tür hataların olmaması için önlem almayı düşünüyor musunuz?
- 4-Aile hekimlerinin bu tür görüşmeler yapması ve özel bilgilerin aile bireyleri dahi olsa hastanın rızası dışında üçüncü kişilerle paylaşması doğrumudur? Bu durum Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 20 inci maddesinde ifade edilen özel hayatın gizliliği ilkesine aykırı değildir?
- 5-Mahkeme sonucunda hükmedilecek tazminat kimin tarafından ödenecektir?

CEVAPLAR

Çağdaş sağlık hizmet sunumu anlayışında anne ve bebek hayatını korumak büyük önem taşır. Ülkemiz sağlık sisteminde de öncelik anne-bebek sağlığıdır. Gebeyi mümkün olduğunca erken tespit etmek hem anneye hem bebeğe en üst düzeyde sağlık hizmeti vermek için gereklidir.

Gelecek nesillere daha sağlıklı bireyler taşımak için Anne ve çocuk sağlığını korumak ve geliştirmek Bakanlığımızın öncelikli amaçları içerisinde yer almaktadır. Bu çerçevede gebe takiplerini aile hekimlerinin, verdikleri sağlık hizmetleri içerisinde bir hizmet başarı endeksi olarak kullanıyoruz. İyi bir takibin de tespitle başlayacağı aşîkârdır.

Nitekim Bakanlığımca sürdürülen sağlıkta dönüşüm programı çerçevesinde anne ve bebek ölümlerinde tüm dünyanın gıpta ile izlediği önemli gelişmeler kaydedilmiştir.

Bir anne veya bir bebeğin ölümüne dahi tahammülü olmayan Bakanlığımızın ana ve çocuk sağlığına yönelik bu ve benzeri uygulamaları neticesinde 2003 yılında yüz bin canlı doğumda 61 olan anne ölüm oranı 2012 yılında yüz bin canlı doğumda 15,6 olmuş ve yine 2003 yılında bin canlı doğumda 28,5 olan bebek ölüm hızı ise 2012 yılında bin canlı doğumda 7,4’e düşürülmüştür.

İstanbul Milletvekili Sayın Celal DİNÇER tarafından verilen “Hastaların takibi amacıyla uygulamaya konulan sistemlere ilişkin” 7/28063 Esas No’lu yazılı soru önergesinin cevabıdır.

Aile hekimleri kendilerine kayıtlı kişilerin sağlık verilerini takip etmektedirler. Kişinin elektronik sağlık kayıtları yalnızca kişinin sağlık sorumluluğunu üstlenmiş olan aile hekiminin erişimindedir. Bu sistem etkin bir sağlık hizmeti için temel adım durumundadır.

Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu (1987) hükümleri gereğince Bakanlığımızın tüm vatandaşların sağlığının korunması ve desteklenmesi adına gerekli kayıt ve bildirim sistemlerini kurma görevi vardır. Bu görevde mahremiyet ve gizliliği temin etmek adına hasta kayıtlarının tutulması ve saklanması sırasında hem sağlık personelinin hem de elektronik ortam sağlayıcılarının uymaları zorunlu olan mahremiyet ilkeleri de 2010/61 ve 2011/45 sayılı genelgeler ile düzenlenmiştir.

Ayrıca Aile Hekimliği Uygulaması Kapsamında Sağlık Bakanlığınca Çalıştırılan Personele Yapılacak Ödemeler İle Sözleşme Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik gereğince Aile Hekimliği Uygulaması kapsamında çalışan personelimizin

- Hasta haklarına ve hasta mahremiyetine uymaması,
- Kusurlu olarak kişisel sağlık kayıtlarının güvenliğini sağlamaması,
- Kasıtlı olarak kişisel sağlık kayıtlarının güvenliğini sağlamaması durumunda cezai müeyyide uygulanmaktadır.

Bu bağlamda;

Bahse konu olayda genç kızımız 17.09.2012 ve 24.12.2012 tarihlerinde Özel FSM Tıp Merkezi Kadın Hastalıkları ve Doğum Polikliniğine müracaatta bulunmuştur. Aynı merkeze gebe olarak müracaatta bulunan bir başka hastanın girişini adı geçen merkez çalışanı, genç kızımızın T.C Kimlik No’su ile yaptığından İstanbul İl Sağlık Müdürlüğünce gebe ve bebeklerin erken dönemde tespit ve takiplerinin yapılabilmesini sağlayan GEBLİZ sistemine gebe olarak kaydı düşmüştür. Genç Kızımızın bağlı olduğu aile hekimi 12.02.2013 tarihinde kendine bağlı nüfusun GEBLİZ sisteminde taradığında gebelik kaydını görmüş ve sistemde kişiye ait iletişim kaydı olmadığından, ilgili muhtarlık aracılığıyla babaya ulaşılarak anne adayına ulaşılmak istenmiştir.

Amaç ne olursa olsun kişiye ait sağlık bilgisinin kişinin izni olmadan bir başka kişiye vermek doğru değildir. Ancak hayati önem taşıyan durumlarda kişinin sağlık verileri, en yakın aile bireyleri ile paylaşılabilir. Konuya ilişkin olarak İstanbul Halk Sağlığı Müdürlüğümüzce Aile Hekimliği Uygulaması Kapsamında Sağlık Bakanlığınca Çalıştırılan Personele Yapılacak Ödemeler İle Sözleşme Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik gereğince adı geçen aile hekimi ve aile sağlığı elamanı hakkında gerekli inceleme başlatılmış, ayrıca olayın oluşmasında ve sonrasında kusurlu olan kişi ve kuruluşlarda incelemeye alınmıştır.

İstanbul Milletvekili Sayın Celal DİNÇER tarafından verilen “Hastaların takibi amacıyla uygulamaya konulan sistemlere ilişkin” 7/28063 Esas No’lu yazılı soru önergesinin cevabıdır.

Hasta hakları ve mahremiyetine Bakanlığım ve çalışanlarımız olarak büyük önem veriyoruz. Hasta hakları ve mahremiyetine ilişkin 1998 yılında yürürlüğe giren “Hasta Hakları Yönetmeliği” değişen mevzuat ve günün koşullarına göre sürekli yenilenmekte ve uygulanmaktadır. Ayrıca sağlık hizmeti sunan personelimize dönemsel olarak verilen mesleki rol gelişimi eğitimlerinde birinci sıraya hastayı koymaktayız.

Konuya gösterdiğiniz ilgiye teşekkür ederim.